

DATOS IDENTIFICATIVOS

Expresión artística: Debuxo-Forma

Materia	Expresión artística: Debuxo-Forma			
Código	P01G010V01102			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Debuxo Escultura			
Coordinador/a	Lapeña Martínez, María Elena			
Profesorado	Bermejo Arrieta, María Natividad de Laiglesia González de Peredo, Juan Fernando Fernández Olivera, María Luísa Lapeña Martínez, María Elena Liste Fernández, Araceli Mercedes			
Correo-e	ele@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Indagación nas posibilidades formais e estruturais do debuxo. O debuxo como maneira de ver ou crear formas e estruturas bidimensionales e tridimensionales. A ampliación da noción de debuxo cara a un territorio con precisión e imprecisión de fronteiras. Experimentar o debuxo como escritura persoal e selo intransferible.			

Competencias de titulación

Código	
A6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
A7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
A9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
A12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
A14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
A25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.
A31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
A36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
A42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
A43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos procedementos, materiais e útiles do debuxo.	A9 A12 A14
Coñecementos básicos de métodos de produción do debuxo.	A9

Coñecemento do vocabulario e do código do debuxo.	A6	
	A7	
Coñecementos básicos dos sistemas naturais e artificiais de comprender, concibir e estruturar formas no espazo.	A9	
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais do debuxo.	A42	
Capacidade para a representación a través do debuxo.	A31	
	A42	
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a análise visual.	A42	
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a creación, análise, desenvolvemento e transmisión de ideas.	A31	B2
	A42	
Capacidade básica para xerar e transformar unha imaxe empregando técnicas de debuxo	A31	
	A42	
Capacidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	A31	
	A36	
	A42	
Capacidade para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.	A25	
	A31	
Capacidade para desenvolverse no bidimensional e o tridimensional.	A31	
	A42	
Habilidade para producir debuxos con diferentes técnicas.	A42	
	A43	
Habilidade para a representación e a análise a través do debuxo.	A42	
	A43	
Habilidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	A42	
	A43	
Habilidade para o uso da forma na creación.	A42	
	A43	
Habilidade para o traballo en diferentes escalas.	A42	
	A43	

Contidos

Tema		
1. Maneiras de ver.	O debuxo como instrumento de percepción e rexistro do pensamento. O debuxo como maneira de ver a forma. Cuestión de enfoque / desenfoque, continuidade / descontinuidade.	
2. Morfoloxía e morfogénesis.	Creación de formas e estruturas permanentes ou efémeras. Representación / presentación de formas e espazos reais ou imaxinarios. Espazos de figuración e abstracción.	
3. O debuxo como idea e forma orixinaria nas obras de arte.	Equilibrio e tensión dinámica en composicións e estruturas. Sentido do ritmo e movemento na relación entre liñas, manchas e espazos en branco. Cada parte en relación ao todo. Correspondencia fondo-figura. Volume e profundidade. O debuxo como forma, garabato ou columna vertebral da arte.	
4. O debuxo como obra de arte	Semellanzas entre as cuestións tradicionais e contemporáneas do debuxo. Sobre as diversas maneiras de debuxar en relación á multiplicidade de trazadores e maneiras de ver. O debuxo como sombra, límite e percorrido. O erro como pórtico do descubrimento.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	94	120	214
Debates	4	30	34
Saídas de estudo/prácticas de campo	4	0	4
Presentacións/exposicións	8	30	38
Sesión maxistral	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Estreita relación entre teoría e práctica artística. Traballos individuais ou en grupo que potencian a capacidade receptiva e imaxinativa.
Debates	Nestes debates compártense as lecturas realizadas durante o curso. Contribución oral/ escrita por parte do estudante acerca da selección particular de libros, catálogos e textos escollidos. Trátase de buscar recursos e fontes diversas para a investigación das cuestións esenciais do debuxo.

Presentacións/exposicións	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia con proxección de imaxes, cun método analóxico que busca semellanzas e puntos de contacto nas fronteiras do debuxo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial na aula. As axudas fanse máis efectivas no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula, nos debates e presentacións. Tutorías: Bermejo Arrieta, María Natividade Venres de 9:00 a 15:00. Despacho nbermejo@uvigo.es de Laiglesia González de Peredo, Juan Fernando: Mércores de 9:00 a 15:00 h. Despacho jfdo@uvigo.es Fernández Olivera, María Luísa: Mércores de 14:30 a 20:30. Despacho lolivera@uvigo.es Lapeña Martínez, María Elena Venres de 15:30 a 21:30. Despacho Cita previa: ele@uvigo.es Liste Fernández, Araceli Mercedes. Despacho Luns 9:30-12:00 Martes 13:30-15:00 Mércores 9:30-10:30 Xoves 9:30-10:30 aliste@uvigo.es
Debates	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial na aula. As axudas fanse máis efectivas no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula, nos debates e presentacións. Tutorías: Bermejo Arrieta, María Natividade Venres de 9:00 a 15:00. Despacho nbermejo@uvigo.es de Laiglesia González de Peredo, Juan Fernando: Mércores de 9:00 a 15:00 h. Despacho jfdo@uvigo.es Fernández Olivera, María Luísa: Mércores de 14:30 a 20:30. Despacho lolivera@uvigo.es Lapeña Martínez, María Elena Venres de 15:30 a 21:30. Despacho Cita previa: ele@uvigo.es Liste Fernández, Araceli Mercedes. Despacho Luns 9:30-12:00 Martes 13:30-15:00 Mércores 9:30-10:30 Xoves 9:30-10:30 aliste@uvigo.es
Presentacións/exposicións	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial na aula. As axudas fanse máis efectivas no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula, nos debates e presentacións. Tutorías: Bermejo Arrieta, María Natividade Venres de 9:00 a 15:00. Despacho nbermejo@uvigo.es de Laiglesia González de Peredo, Juan Fernando: Mércores de 9:00 a 15:00 h. Despacho jfdo@uvigo.es Fernández Olivera, María Luísa: Mércores de 14:30 a 20:30. Despacho lolivera@uvigo.es Lapeña Martínez, María Elena Venres de 15:30 a 21:30. Despacho Cita previa: ele@uvigo.es Liste Fernández, Araceli Mercedes. Despacho Luns 9:30-12:00 Martes 13:30-15:00 Mércores 9:30-10:30 Xoves 9:30-10:30 aliste@uvigo.es

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución dos exercicios que corresponden á aprendizaxe presencial e da participación activa nas indagacións. Son moi importantes a asistencia e o grao de interese do estudante.	60%
Debates	Avaliación das lecturas.	10
Presentacións/exposicións	Avaliación do resto de tarefas realizadas durante o curso en aprendizaxe autónoma.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria extraordinaria de xullo: Mércores día 1 de xullo ás 10.00 h. A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso

Bibliografía. Fontes de información

ARNHEIM, Rudolf, **Arte y percepción visual**, Alianza Editorial,
 BELJON, J.J., **Gramática del arte**, Celeste,
 BERGER, John, **Sobre el dibujo**, Gustavo Gili,
 BERGER, John, **Algunos pasos hacia una pequeña teoría de lo visible**, Ardora,
 DONDIS, D. A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili,
 MUNARI, Bruno, **El cuadrado: más de 300 ejemplos ilustrados sobre la forma cuadrada**, Gustavo Gili,
 MUNARI, Bruno, **El triángulo: más de 100 ejemplos ilustrados sobre el triángulo equilátero**, Gustavo Gili,
 PÉREZ SÁNCHEZ, A. Emilio, **Historia del dibujo en España: de la Edad media a Goya**, Cátedra,
 PIRSON, Jean-François, **La estructura y el objeto: (ensayos, experiencias y aproximaciones)**, PPU,
 VALÉRY, Paul, **Piezas sobre arte**, Visor,
 VINCI, Leonardo da, **Tratado de Pintura**, Akal,
 VV.AA., **Repentirs**, Musée du Louvre, Editions de la Réunion des musées nationaux,
 VV.AA., **Vitamin D, New Perspectives in drawing**, Phaidon,

VV.AA., Gómez Molina (coord.), **Las lecciones del dibujo**, Cátedra,
WILLIAMS, Christopher, **Los orígenes de la forma**, Gustavo Gili,

Recomendacións
